ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор гімназії-інтернату №13
м. Києва
С.Є. Возненко
_____ 2025
М.П.

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
гімназії-інтернату№13 м. Києва
для 1-4 класів

Схвалено на засіданні педагогічної ради
(протокол від 26.08.2025 р. №01)

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Гімназія-інтернат №13 (далі – гімназія №13) – власність територіальної громади м. Києва, знаходиться за адресою: 03061 м. Київ, вул. Новопольова, 106.

Гімназія № 13 – заклад загальної середньої освіти, що забезпечує потреби громадян, суспільства і держави в загальній середній освіті. В своїй діяльності гімназія керується Конституцією України, законом України «Про освіту», законом України «Про повну загальну середню освіту», Державним стандартом початкової освіти, Концепцією «Нова українська школа», іншими законодавчими актами України, наказами Міністерства освіти і науки, інших центральних органів виконавчої влади та Статутом школи, Постановою Кабінету Міністрів України від 23.07.2024 № 841 «Про початок навчального року під час воєнного стану в Україні», Положенням про індивідуальну форму здобуття загальної середньої освіти, затвердженим наказом МОН України 12 січня 2016 року № 8 (у редакції наказу МОН України від 10 липня 2019 року № 955), зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 02 серпня 2019 р. за №852/33823, наказом МОН України «Про затвердження методичних рекомендацій щодо окремих питань здобуття освіти в закладах загальної середньої освіти в умовах воєнного стану в Україні» **№ 563 від 15.05.2023 року (оновлено 13.06.2024 р № 836)**, наказом МОН « Про затвердження Змін до Порядку зарахування, відрахування та переведення учнів до державних та комунальних закладів освіти для здобуття повної загальної середньої освіти» від 20.05.2024 № 714.

Територія обслуговування початкової школи гімназії (згідно розпорядження Солом'янської районної в місті Києві державної адміністрації №142 від 27.02.2024 «Про закріплення за закладами середньої освіти Солом'янського району міста Києва території обслуговування»):

вулиця Новопольова: від №70;

вулиця Пост-Волинська: №2/103 9

вулиця Шепелєва: Усі

Початкова освіта – це перший рівень повної загальної середньої освіти, який відповідає першому рівню Національної рамки кваліфікацій.

Початкова школа гімназії №13 – це сучасна ланка освіти, яка задовольняє пізнавальні інтереси дитини, плекає творчу особистість, створює умови для повноцінного інтелектуального, творчого, морального, фізичного розвитку дитини, примноження культури й духовності в усій різноманітності національних та світових зразків, тобто школа самореалізації особистості, школа життєтворчості.

Метою початкової освіти є всебічний розвиток дитини, її талантів, здібностей, компетентностей та наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей і потреб, формування цінностей та розвиток самостійності, творчості, допитливості, що забезпечують її готовність до життя в демократичному й інформаційному суспільстві, продовження навчання в основній школі.

Реалізація мети початкової освіти ґрунтується на таких ціннісних

орієнтирах, як:

- визнання унікальності та обдарованості кожної дитини, що забезпечується рівним доступом до освіти, забороною будь-яких форм дискримінації або відокремлення дітей на основі попереднього відбору;
- цінність дитинства, що оберігається шляхом встановлення освітніх вимог, які відповідають віковим особливостям дитини, визнання прав дитини на навчання через діяльність, зокрема гру, обмеження обсягу домашніх завдань для збільшення часу на рухову активність і творчість дитини;
- радість пізнання, що обумовлюється використанням в освітньому процесі дослідницької та проектної діяльності;
- розвиток вільної особистості шляхом підтримки самостійності, незалежного мислення, оптимізму та впевненості в собі;
- міцного здоров'я та добробуту, яких можливо досягти шляхом формування здорового способу життя і створення умов для гармонійного фізичного та психоемоційного розвитку;
- забезпечення безпеки у результаті створення атмосфери довіри і взаємоповаги, перетворення школи на безпечне місце, де запобігають насильству і цькуванню, надають необхідну підтримку;
- утвердження людської гідності шляхом виховання чесності, відваги, наполегливості, доброти, здатності до співчуття і співпереживання, справедливості, поваги до прав людини (зокрема, права на життя, здоров'я, власність, свободу слова тощо);
- плекання любові до рідного краю та української культури, шанобливе ставлення до Української держави;
- формування активної громадянської позиції, відповідальності за своє життя, розвиток громади та суспільства, збереження навколишнього світу.

Освітню програму для 1 – 4 х класів гімназії № 13 розроблено відповідно до Законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», Концепції Нової української школи (схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14.12.2016 р. № 988-р «Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року»; http://mon.gov.ua/activity/education/zagalnaserednya/uasch2016/konczepcziya.html), Державного стандарту початкової освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України № 87 від 21.02.2018 р. (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 24.07.2019 р. № 688), складено на основі типової освітньої програми для 1 – 2 класів, розробленої під керівництвом О.Я. Савченко (НУШ-1) (наказ МОН України від 12.08.2022 р.

№743-22) та типової освітньої програми для 3 – 4 класів, розробленої під керівництвом О.Я. Савченко (НУШ-1) (наказ МОН України від 12.08.2022 р. № 743-22).

Фактичне виконання навчальної програми фіксується у Електронному класному журналі відповідно до Методичних рекомендацій щодо заповнення Класного журналу учнів початкових класів, затверджених наказом МОН від 02.09.2020 № 1096.

На виконання наказу Департаменту освіти і науки виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) від 30.06.2020 р. № 118 «Щодо запровадження "електронного класного журналу " в 1-4 класах закладів загальної середньої освіти міста Києва» та з урахуванням законодавчих і нормативних актів у сфері освіти, захисту інформації та електронного документообігу, у гімназії в 1 – 4 класах триває робота з впровадження інформаційних технологій Системи «Єдина школа».

ОПИС «МОДЕЛІ» ВИПУСКНИКА ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ ГІМНАЗІЇ №13

Випускник початкової школи - *громадянин України:*

- усвідомлює свою належність до народу України;
- знає свої права та виконує обов'язки молодшого школяра;
- зберігає й продовжує традиції та звичаї українського народу;
- знає свій родовід, з пошаною ставиться до близьких і рідних.

Випускник початкової школи - *це особистість:*

- володіє первинними навичками, необхідними в повсякденному житті;
- формулює й висловлює свою точку зору та виявляє повагу до поглядів інших;
- дотримується правил і норм толерантної поведінки;
- усвідомлює мотиви поведінки в різних життєвих ситуаціях.

Випускник початкової школи - *здорова дитина:*

- володіє гігієнічними навичками навчальної праці, харчування, дотримується режиму дня;
- добре обізнаний з наслідками шкідливих звичок;
- прагне до фізичного розвитку.

Випускник початкової школи – *резерв для подальшого інтелектуального розвитку:*

- активно залучається до навчального процесу;
- установлює й аналізує рівень власних знань;
- уміє порівнювати, узагальнювати, аналізувати та робити висновки в навчальній діяльності;
- постійно отримує нові знання й володіє навичками отримання інформації із сучасних додаткових джерел.

Випускник початкової школи *здатний до творчої діяльності:*

- визначає коло своїх власних інтересів;

- усвідомлює свої здібності та прагне до їх розвитку;
- шукає шляхи самостійного творіння нового й оригінального;
- виконує нестандартні завдання з логічним навантаженням.

Випускник початкової школи - *комунікативна особистість:*

- володіє мовними засобами спілкування;
- прагне до грамотного усного та писемного мовлення;
- проявляє самовираження та критичне мислення.

Випускник початкової школи - *частина природи:*

- володіє знаннями про навколишнє середовище;
- прагне до захисту та збереження природи;
- стає учасником природоохоронних заходів, які відбуваються у школі, районі, місті.

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування **ключових компетентностей** учнів:

1) *вільне володіння державною мовою*, що передбачає уміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях;

2) *здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами,* що передбачає активне використання рідної мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади, можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного спілкування;

3) *математична компетентність*, що передбачає виявлення простих математичних залежностей в навколишньому світі, моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлення ролі математичних знань та вмінь в особистому і суспільному житті людини;

4) *компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій*, що передбачають формування допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формулювати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження;

5) *інноваційність*, що передбачає відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас, школа, громада тощо), формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентнісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, провадити професійну діяльність, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади;

6) *екологічна компетентність*, що передбачає усвідомлення основи

екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміючи важливість збереження природи для сталого розвитку суспільства;

7) *інформаційно-комунікаційна компетентність*, що передбачає опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечного та етичного використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях;

8) *навчання впродовж життя*, що передбачає опанування уміннями і навичками, необхідними для подальшого навчання, організацію власного навчального середовища, отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб, визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення, навчання працювати самостійно і в групі;

9) *громадянські та соціальні компетентності*, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети, активність в житті класу і школи, повагу до прав інших осіб, уміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних з різними проявами дискримінації, цінувати культурне розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя;

10) *культурна компетентність*, що передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості;

11) *підприємливість та фінансова грамотність*, що передбачають ініціативність, готовність брати відповідальність за власні рішення, вміння організовувати свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлення етичних цінностей ефективної співпраці, готовність до втілення в життя ініційованих ідей, прийняття власних рішень.

Спільними для всіх ключових компетентностей є такі *вміння:* читання з розумінням, уміння висловлювати власну думку усно й письмово, критичне та системне мислення, творчість, ініціативність, здатність логічно обґрунтовувати позицію, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, співпрацювати з іншими особами.

Враховуючи інтегрований характер компетентності, у процесі реалізації Освітньої програми рекомендується використовувати **внутрішньопредметні** і **міжпредметні зв'язки**, які сприяють цілісності результатів початкової освіти та переносу умінь у нові ситуації, є передумовою використання інтегрованих курсів та інтегрованих уроків.

Цілі і завдання освітнього процесу:

- ✔ забезпечити засвоєння здобувачами освіти обов'язкового мінімуму змісту початкової загальної освіти на рівні вимог державного освітнього стандарту;
- ✔ гарантувати наступність освітніх програм;

- ✔ створити основу для адаптації учнів до життя в суспільстві;
- ✔ формувати позитивну мотивацію учнів до навчальної діяльності;
- ✔ забезпечити соціально-педагогічні відносини, що зберігають фізичне, психічне та соціальне здоров'я учнів.

ВИМОГИ ДО ОСІБ, ЯКІ МОЖУТЬ РОЗПОЧИНАТИ НАВЧАННЯ ЗА ПРОГРАМОЮ

Початкова освіта здобувається, як правило, з шести років. Діти, яким на 1 вересня поточного навчального року виповнилося сім років, повинні розпочинати здобуття початкової освіти цього ж навчального року. Діти, яким на 1 вересня поточного навчального року не виповнилося шести років, можуть розпочинати здобуття початкової освіти цього ж навчального року за бажанням батьків або осіб, які їх замінюють, якщо їм виповниться шість років до 1 грудня поточного року. Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття початкової освіти з іншого віку.

Період життя дитини від п'яти до шести (семи) років (старший дошкільний вік) визначається цілісною зміною її особистості, готовністю до нової соціальної ситуації розвитку. Пріоритетом цього процесу є формування і розвиток базових особистісних якостей дітей: спостережливості, допитливості, довільності поведінки, міжособистісної позитивної комунікації, відповідальності, діяльнісного і різнобічного освоєння навколишньої дійсності та ін. Потенційно це виявляється у певному рівні готовності дитини до систематичного навчання – *фізичної, соціальної, емоційно-ціннісної, пізнавальної, мовленнєвої, творчої*.

Зберігаючи наступність із дошкільним періодом дитинства, початкова школа забезпечує подальше становлення особистості дитини, її фізичний, інтелектуальний, соціальний розвиток; формує здатність до творчого самовираження, критичного мислення, виховує ціннісне ставлення до держави, рідного краю, української культури, пошанування своєї гідності та інших людей, збереження здоров'я.

Здобувачі освіти, які в попередньому навчальному році успішно засвоїли навчальний матеріал 1-го класу можуть розпочинати навчання за програмою для 2-го класу; які засвоїли навчальний матеріал 2-го класу - можуть розпочинати навчання за програмою для 3-го класу; які засвоїли навчальний матеріал 3-го класу - можуть розпочинати навчання за програмою для 4-го класу

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН ТА ЙОГО ОБҐРУНТУВАННЯ

Навчальні плани зорієнтовані на роботу початкової школи за 5-денним навчальними тижнем.

Мова навчання – українська.

Загальний обсяг навчального навантаження:

- ✔ для учнів 1-х класів складає 805 годин/навчальний рік,
- ✔ для учнів 2-х класів складає 875 годин/навчальний рік,
- ✔ для учнів 3 – 4-х класів складає 910 годин/навчальний рік.

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено в *Робочому навчальному плані для 1-4-х класів*, який складено з урахуванням гранично – допустимого навантаження у 1-му класі – 23 годин на тиждень, у

2-му класі – 25 години на тиждень, у 3 – 4-х класах – 26 години на тиждень..

Розподіл навчальних годин за темами, розділами, вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у програмі.

Мовно-літературна освітня галузь з урахуванням вікових особливостей учнів реалізується в 1-му класі через інтегрований курс «Українська мова. Навчання грамоти»; у 2-му класі через окремі предмети «Українська мова» та «Читання»; у 3-4 класах – «Українська мова», «Літературне читання». (розподіляючи 8 відведених навчальних годин порівну на кожний предмет, тобто по 4 години).

Іншомовна освітня галузь – окремим предметом «Іноземна (далі – Англійська мова).

Математична освітня галузь реалізується через однойменний предмет «Математика».

Природнича, громадянська й історична, соціальна, здоров'язбережувальна освітні галузі реалізуються інтегрованим курсом «Я досліджую світ».

Технологічна освітня галузь реалізується через предмет «Дизайн і технології».

Інформатична освітня галузь у 2–4 класах – предметом «Інформатика».

Мистецька освітня галузь реалізується окремими предметами за видами мистецтва: «Образотворче мистецтво» та «Музичне мистецтво» з дотриманням інтегрованого підходу через узгодження програмового змісту предметів мистецької освітньої галузі із змістом інших освітніх галузей.

Фізкультурна освітня галузь реалізується через предмет «Фізична культура».

У 1-4 класах використання по 1 години варіативної складової заплановано на підсилення предмету «Українська мова» (збільшено до 8 год) .

При визначенні гранично допустимого навантаження учнів ураховані санітарно-гігієнічні норми та нормативну тривалість уроків у 1-х класах – 35 хвилин, у 2 – 4-х класах – 40 хвилин .

Відповідно постанови Кабінету Міністрів України від 21.02.2018 №87 «Про затвердження Державного стандарту початкової освіти» (Із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ № 688 від 24.07.2019; № 898 від 30.09.2020) *години фізичної культури не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження учнів*.

Гранична наповнюваність класів встановлюється відповідно до Закону України «Про освіту».

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА ЗАСТОСУВАННЯ В НЬОМУ ПЕДАГОГІЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Розклад дзвінків

Розклад дзвінків визначено на основі нормативно-правових актів.

Для 1-х класів

1 урок	**8.30 – 9.05**
Перерва	9.05 – 9.25 **(20 хв.)**
2 урок	**9.25 – 10.00**
Перерва	10.00 – 10.20 **(20 хв.)**
3 урок	**10.20 – 10.55**
Перерва	10.55 – 11.15 **(20 хв.)**
4 урок	**11.15 – 11.50**
Перерва	11.50 – 12.10 **(20 хв.)**
5 урок	**12.10 – 12.45**

Для 2-4-х класів

1 урок	**08.30 – 09.10**
Перерва	09.10 – 09.25 **(15 хв.)**
2 урок	**09.25 – 10.05**
Перерва	10.05 – 10.25 **(20 хв.)**
3 урок	**10.25 – 11.05**
Перерва	11.05 – 11.20 **(15 хв.)**
4 урок	**11.20 – 12.00**
Перерва	12.00– 12.15 **(15 хв.)**
5 урок	**12.15 – 12.55**
Перерва	12.55 – 13.25 **(30 хв.)**
6 урок	13.25 – 14.05

Навчальний день у 1 – 4-х класах розпочинається ранковими зустрічами (ранкове коло), метою яких є створення психологічного комфортної атмосфери в класному колективі та формування в учнів мотивації до навчальної діяльності.

Відповідно постанови Кабінету Міністрів України від 21.02.2018 №87 «Про затвердження Державного стандарту початкової освіти» (Із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ № 688 від 24.07.2019; № 898 від 30.09.2020) *години фізичної культури не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження учнів*.

Основними завданнями початкової школи є:

- продовження реформи загальної середньої освіти відповідно до Концепції «Нова українська школа»;
- підвищення якості освітніх послуг: впровадження особистісно орієнтованого та компетентнісного підходів до організації навчально-виховного процесу та системи оцінювання навчальних досягнень учнів; покращення умов навчання та виховання в гімназії молодших школярів, насамперед, першокласників (облаштування освітнього середовища);
- посилення національно-патріотичного виховання, формування громадянської позиції;
- просвіта з питань особистої безпеки;
- організація навчальної діяльності здобувачів освіти та способів побудови зворотного зв’язку в умовах очної, дистанційної, змішаної форм навчання;

– психологічні аспекти організації освітнього процесу в умовах воєнного/післявоєнного стану.

Згідно зі стандартом освітній процес у початковій школі спрямовується на досягнення результатів навчання учнів початкових класів – сформованих ключових і предметних компетентностей.

Набуття загальнонавчальних та цільових компетентностей діяльності є фундаментом наступного успішного навчання школяра в основній школі.

Збереження здоров'я дітей належить до головних завдань школи. Тому формування навичок здорового способу життя та безпечної поведінки інтегрується у змісті всіх предметів інваріантної та варіативної складових навчального плану.

ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ.

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів.

Визначені в типовій освітній програмі конкретні очікувані результати подані за змістовими лініями з урахуванням потенціалу кожної освітньої галузі для формування в учнів ключових і предметних компетентостей, наскрізних умінь.

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх предметів.

Новий Державний стандарт початкової освіти, регламентуючи свободу педагогічних спільнот у виборі шляхів навчання, виховання і розвитку школярів, відкриває можливість вибору та створення власного навчального забезпечення освітнього процесу. Чинні вимоги до його якості доповнюються показниками, що відповідають пріоритетам нового Державного стандарту і передбачають: реалізацію ідеї інтеграції; дослідницький підхід до формування умінь; конструювання знань, а не їх відтворення; організацію пошуку інформації з різних джерел; розвиток критичного мислення, творчості тощо.

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку, екскурсії, віртуальні подорожі, спектаклі, квести, які вчитель організує в межах уроку або в позаурочний час. Екскурсії в першу чергу покликані показати учням практичне застосування знань, отриманих при вивченні змісту окремих предметів.

У 3 – 4-х класах допускається застосування технології «перевернутий клас» (учитель надає навчальний матеріал для вивчення вдома, а на уроці проводить практичне підкріплення знань учнів), «ротація за станціями» (учні працюють у класі та за визначеним графіком проходять окремі станції: групова робота, самостійна робота за комп'ютером, спілкування з учителем тощо), «ротація за кімнатами» (учні працюють у класі та за визначеним графіком проходять окремі станції: групова робота, спілкування з учителем тощо, а для виконання самостійної роботи за комп'ютером переходять у комп'ютерний

клас).

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчитель здійснює самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Виховання в гімназії реалізується через виховний процес. Усі завдання виховання в школі вирішуються в процесі навчання та спеціальної виховної роботи, проведеної з учнями у позанавчальний час. На практиці процеси навчання та виховання невіддільні одне від одного й здійснюються в тісній єдності.

Одним з провідних завдань виховання є формування світогляду школярів, розвиток його самосвідомості, пошук свого місця в світі та сенсу свого життя. Світогляд передбачає глибоке розуміння явищ природи й суспільного життя, формування вміння свідомо пояснювати ці явища та визначати своє ставлення до них: вміння свідомо будувати своє життя, працювати, органічно поєднуючи ідеї зі справами. Формування світогляду спирається па озброєння учнів сучасними науковими знаннями. У виробленні світогляду беруть активну участь усі шкільні предмети. Однак самі по собі навчальні дисципліни не забезпечують відповідний виховний ефект. Знання набувають особистісний, світоглядний характер, якщо вони отримані в результаті критичної розумової роботи, перевірені на практиці, є не пасивною приналежністю розумового багажу, а принципом дії.

Формування, поглиблення та закріплення поглядів і переконань вимагають поставити дитину в такі умови, коли навколишнє середовище реально штовхало б його до активності, самостійності та відповідальності. Беручи участь у громадській діяльності, в різноманітних формах праці, діти долучаються до життя своєї країни, засвоюють її норми. З цією метою в гімназії традиційно проводиться ряд різноманітних за темами та формами організації заходів.

Упровадження педагогіки партнерства, компетентнісного й інтегративного підходів в освітній процес передбачає активне включення дітей в організацію навчального дня. З урахуванням вибору дітей щодо змісту роботи, видів діяльності та зважаючи на навчальні можливості та потреби учнів, учитель з урахуванням дидактичної доцільності може вносити корективи в тематику й режим навчального дня, розклад уроків. Важливо, щоб освітній процес у цілому привів до досягнення загальних очікуваних результатів, визначених освітньою програмою закладу освіти.

Концепцією Нової української школи та Державним стандартом початкової освіти передбачено, що в шкільному житті зросте частка групової ігрової, проектної і дослідницької діяльності, мають бути урізноманітнені варіанти упорядкування освітнього середовища.

Освітнє середовище в початкових класах має бути безпечним місцем, де діти відчуватимуть себе захищеними та в безпеці. Вимоги щодо забезпечення

належних умов для навчання та виховання учнів, зокрема 1-4-х класів, у закладах загальної середньої освіти встановлено Державними санітарними правилами і нормами влаштування, утримання загальноосвітніх навчальних закладів та організації навчально-виховного процесу (ДСанПіН 5.5.2.008-01, наказ Міністерства охорони здоров'я України від 25.09.2020 р. №2205).

Концепцією Нової української школи передбачено створення умов для особистісно орієнтованого навчання. Ефективна індивідуалізація й диференціація навчального процесу може бути забезпечена через організацію навчальних центрів, які відображають навчальні потреби й інтереси дітей. Функціональність навчальних центрів має бути спрямована на створення умов для дослідницької діяльності дітей, розвиток самостійності, організації роботи дітей в парах, у малих групах, а також індивідуально. В навчальних центрах можна проводити різні види навчальної діяльності, тому вони мають містити різні навчальні матеріали.

ПОКАЗНИКИ (ВИМІРНИКИ) РЕАЛІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

Вимоги до обов'язкових результатів навчання учнів молодшого шкільного віку визначені Державним стандартом початкової освіти. Установлення ступеня досягнення учнями 1–2-х класів, обов'язкових результатів навчання 3-4 класів здійснюється відповідно до наказів Міністерства освіти і науки України від 13.07.2021 р., №813 «Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів закладів загально середньої освіти».

Вимірювання результатів навчання здобувачів освіти відбувається шляхом: формувального оцінювання, яке допомагає відстежувати особистісний розвиток здобувачів освіти і хід опановування ними навчального досвіду як основи компетентності, вибудовувати індивідуальну освітню траєкторію особистості; підсумкового (завершального) оцінювання, під час якого навчальні досягнення здобувачів освіти співвідносяться з очікуваними результатами навчання, визначеними цією Типовою освітньою програмою.

Оцінювання результатів навчання та особистих досягнень учнів 1–2-х класів має формувальний характер, здійснюється вербально та передбачає активне залучення здобувачів освіти до самоконтролю й самооцінювання. Воно має на меті:

− супроводжувати навчальний поступ учнів;

− вибудовувати індивідуальну траєкторію розвитку учнів;

− діагностувати досягнення на кожному з етапів навчання;

− вчасно виявляти проблеми й запобігати їх нашаруванню;

− аналізувати хід реалізації освітньої програми й ухвалювати рішення щодо корегування програми і методів навчання відповідно до індивідуальних потреб учнів;

− підтримувати бажання навчатися та прагнути максимально можливих результатів;

− запобігати побоюванням помилитися;

− плекати впевненість у власних можливостях і здібностях;

− виховувати ціннісні якості особистості.

У 1-му класі передбачено формувальне і підсумкове оцінювання. Останнє здійснюється лише в кінці навчального року та має на меті визначення освітніх завдань для реалізації індивідуального підходу до дитини в процесі подальшого навчання. Облік результатів підсумкового оцінювання фіксується вчителем у свідоцтві досягнень. Навчальні досягнення учнів 2-4-х класів підлягають формувальному та підсумковому (тематичному і завершальному) оцінюванню. Тривалість виконання діагностичної роботи не має перевищувати 35 хвилин (5 хвилин — інструктаж, 30 хвилин — виконання роботи). Діагностувальні роботи, що проводяться з мовно-літературної, математичної та природничої освітніх галузей, учні виконують у зошитах для діагностичних робіт або на окремих аркушах тощо. Результатом оцінювання діагносту вальної роботи є оцінне судження («має значні успіхи» / «демонструє помітний прогрес» / «досягає результату за допомогою вчителя» / «потребує уваги й допомоги»).

Оцінні судження не фіксуються в Класному журналі, але можуть зберігатися в учнівському портфоліо.

В 3-4 класах відповідно рішення педагогічної ради від 26.08.2025 протокол №1 здійснюватиметься рівневе оцінювання, яке фіксуватиметься в класному журналі. Формулювання оцінювальних суджень, визначення рівня результату навчання здійснюватиметься на основі Орієнтовної рамки оцінювання результатів навчання здобувачів початкової освіти, яка дозволяє забезпечити об’єктивність і точність результату оцінювання (Додаток 1 до Методичних рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти, наказ Міністерства освіти і науки України від 13.07.2021 р., №813)

Навчальні досягнення учнів у 3–4-му класах підлягають формувальному та підсумковому (завершальному) оцінюванню.

Формувальне оцінювання має на меті:

- відстежувати навчальний поступ учнів;
- вибудовувати індивідуальну траєкторію розвитку дитини;
- діагностувати досягнення на кожному з етапів навчання;
- вчасно виявляти проблеми й запобігати їх нашаруванню;
- аналізувати реалізацію освітньої програми та Державного стандарту початкової освіти, ухвалювати рішення щодо корегування навчальної програми і методів навчання відповідно до індивідуальних потреб дитини;
- запобігати побоюванням дитини помилитися;
- плекати впевненість у власних можливостях і здібностях.

Орієнтирами для оцінювання навчальних досягнень учнів (формувального і підсумкового) є окреслені в цьому документі очікувані результати навчання, об’єднані за галузями та проіндексовані відповідно до обов’язкових результатів навчання Державного стандарту початкової освіти. Здобувачі освіти по завершенню навчального року отримують Свідоцтво досягнень 1–2 класу, Свідоцтво досягнень 3–4 класу (Додатки 2, 3 до Методичних рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти, наказ Міністерства освіти і науки

України від 13.07.2021 р., №813)

Програмою передбачено виявлення динаміки розвитку якісних показників навчальних досягнень дитини відносно неї самої. Це простежується у визначенні в кінці кожного структурного компоненту змісту програми в окремому предметі термінів і понять, які має доцільно застосовувати дитина (без їх визначення), системи вправ із програмованою помилкою, узагальненої презентації опанованого матеріалу як опису за пропонованою структурою тощо. Такий підхід створює умови для усунення психологічного тиску та сприятиме опануванню учнями способів самоконтролю, самооцінювання й самокорекції.

ПРОГРАМНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

Типова освітня програма, розроблена під керівництвом Савченко О. Я. 1 - 2 клас
https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-1-4-klas/2022/08/15/Typova.osvitnya.prohrama.1-4/Typova.osvitnya.prohrama.1-2.Savchenko.pdf

Типова освітня програма, розроблена під керівництвом Савченко О. Я. 3 - 4 клас
https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-1-4-klas/2022/08/15/Typova.osvitnya.prohrama.1-4/Typova.osvitnya.prohrama.3-4.Savchenko.pdf

Класи працюють за підручниками, що за результатами конкурсного відбору отримали гриф «Рекомендовано для використання в закладах загальної середньої освіти» та надруковані за кошти державного бюджету. Використання навчальних посібників, зошитів з друкованою основою, що доповнюють зміст підручників, утворюють разом з ними навчальні комплекти, можуть мати місце в освітньому процесі за умови дидактичної доцільності навчальних видань для реалізації нових підходів у роботі з учнями, дотримання вимог щодо уникнення перевантаження учнів та добровільної згоди батьків учнів класу на фінансове забезпечення.

Типовий навчальний план для 1-2 класів початкової школи

Навчальний предмет/ інтегрований курс	**Кількість годин на тиждень**		
	1 кл.	**2 кл.**	**Разом**
Інваріантний складник			
Українська мова*	7	7	19
Іноземна мова	2	3	
Математика	4	4	8
Я досліджую світ	3	3	6
Дизайн і технології	1	1	3
Інформатика	-	1	
Мистецтво	2	2	4
Фізична культура**	3	3	6
Усього	22	24	46
Варіативний складник			
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, проведення індивідуальних консультацій та групових занять	1	1	2
Кількість навчальних годин на тиждень, що фінансуються з державного бюджету (без урахування поділу на групи)	23	25	48
Гранично допустиме тижневе / річне навчальне навантаження учня	20/700	22/770	42/1470

***** 1 клас – інтегрований курс «Українська мова. Навчання грамоти»;

**2 клас – окремі навчальні предмети «Українська мова», «Читання», або інтегрований курс «Українська мова».

**Години, передбачені для фізичної культури, не враховуються під час визначення гранично допустимого навантаження учнів.

Типовий навчальний план для 3-4 класів початкової школи

Назва навчального предмета / інтегрованого курсу	**Кількість годинна тиждень**		
	3 кл.	**4 кл.**	**Разом**
Інваріантний складник			
Українська мова	7	7	20
Літературне читання			
Іноземна мова	3	3	
Математика	5	5	10
Я досліджую світ	3	3	6
Дизайн і технології	1	1	4
Інформатика	1	1	
Мистецтво	2	2	4
Фізична культурна*	3	3	6
Усього	25	25	50
Варіативний складник			
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, проведення індивідуальних консультацій та групових занять	1	1	2
Кількість навчальних годин на тиждень, що фінансуються з державного бюджету (без урахування поділу на групи)	26	26	52
Гранично допустиме тижневе / річне навчальне навантаження учня	23/805	23/805	46/1610

***** Години, передбачені для фізичної культури, не враховуються під час визначення граничнодопустимого навантаження учнів.